

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Banca Poporală” Dej, „Beregsana”, „Berzovia”, „Bihoreană”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare” Miercurea, „Cassa de păstrare” Seliște, „Chiorana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Detunata”, „Doina”, „Economia” Cohalm, „Economul”, „Făgețana”, „Fortuna”, „Furica”, „Grănițerul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Industria”, „Iulia”, „Lipovana”, „Lugoșana”, „Luceafărul”, „Mercur”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Patria”, „Plugarul”, „Poporul”, „Racoșana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, „Caransebeș”, „Sebeșana”, „Sebeșul-săsesc”, „Selăgeana”, „Sentinela”, „Silvania”, „Someșana”, „Steaua”, „Timișana”, „Ulpiana”, „Unirea”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărăndeană”, „Zlăgnea”, „Agricola”, însoțire economică de magazin și anticipațiuni, Hunedoara.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

DIRECTOR
IOAN I. LĂPĚDATU.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul IX.

Sibiu, 29 Septembrie 1907.

Nr. 39.

Criza financiară și institutele de bani.

Titlul acesta îl întâlnim în timpul din urmă aproape permanent nu numai în reviste de specialitate, economice financiare, ci și în numeroase ziare cotidiene, cari toate se ocupă mai mult ori mai puțin și cu mai multă ori mai puțină competență cu criza financiară prin care trecem și cu consecuențele dezastruoase, ce ea poate avea pentru numeroase întreprinderi și pentru o sumedenie de mici existențe economice.

Este prea natural, ca ori de câteori se vorbește ori se scrie despre actuala situație financiară, tot de atâteaori să se nască și întrebarea: ce este de făcut? în special institutele de bani pe ce cale ar putea trece mai lesne peste greutățile cu cari au a luptă și cum ar putea rezista mai bine furtunei mari, ce este drept, dar trecătoare, care amenință pe multe din ele chiar și în existența lor?

Răspunsul la întrebarea aceasta nu este ușor, căci la caz de nevoie este greu a da un sfat bun; cu toate acestea credem, că nu vom săvârși un lucru cu totul de prisos dacă în cele următoare vom semnală pe scurt unele căi, pentru unii poate de sine înțelese, prin cari institutele de bani strâmtorate ar putea eși încetul cu încetul din impasul, în care eventual au ajuns, în parte fără vina lor, în urma împrejurărilor extraordinare ce domnesc în piața de bani.

Una din căile acestea este restrângerea operațiilor lor la minimul impus de strictul necesar. Nu este lucru ușor acesta, dar este justificat de împrejurările excepționale, între cari trăim și este reclamat de considerațiile, ce trebuie să le aibă institutele de bani totdeauna față de vechia lor clientelă: depozenți, ca și debitori. Vor face deci cuminte,

dacă vor acorda, până la timpuri mai bune, ce mai curând ori mai târziu vor trebui să vină, numai acolo împrumuturi noue, unde este trebuință neapărată și urgentă și siguranța și mobilitatea este mai mare, iar acordarea cererilor de credit pentru trebuințe mai puțin urgente, o vor amâna pentru timpuri normale, instruând în direcția aceasta chiar și pe bărbății lor de încredere și pe înșiși solicitorii de credit, precum, în justa apreciere a situației, a făcut-o deja un tânăr institut de bani de al nostru, care a lansat încă înainte de aceasta cu 2 săptămâni un circular în acest sens către informatorii săi externi.

Restrângerea operațiilor va avea fără îndoială drept consecvență o reducere a profitului curat și prin aceasta a dividendei; aceasta însă este o considerație, ce trebuie să cază în planul al doilea — în timpuri ca cele de acum.

Prin restrângerea creditelor deoparte, iar de altă parte pretinzând cu oarecare stăruință dar totuși cu cruțarea impusă de împrumuturi, replătiri, fie și mai modeste din împrumuturi, mai ales dela debitori, cari nu atât din neputință, cât mai mult din neglijență sunt răi plățitori, — în timp relativ scurt unele institute își vor putea reculege forțele materiale în așa măsură, încât să poată satisface fără greutate deosebite, pretenziunile creditorilor lor.

Mai grea este situația institutelor de bani cărora nu li s'a restrâns numai, ci li s'a abzis deadreptul creditul, iar numărul acelor este relativ destul de mare și între băncile noastre, dintre cari multe au întreținut întinse legături cu banca bohemă din Brünn, care, prin forța împrejurărilor, și-a restrâns acum și ea operațiile și pretinde cu stăruință acoperirea scadențelor cu bani gata — atât de anevoie accesibili de prezent.

Pentru acestea, în cazuri de extremă trebuință și presupunând că celelalte izvoare de credit le-au secăt ori la stau la dispoziție numai sub condițiuni aproape nesuportabile, după părerea noastră, cea mai simplă cale de a ajunge la mijloace licuide, relativ ieftine, este, de a cedă eventualele pretenziuni de împrumuturi hipotecare, de cari dispun, asupra unui institut hipotecar, a procură astfel dela acestea scrisuri fonciare, căci bani gata de prezent nici una nu licuidează, și apoi efectele primite a le lombardă la Banca Austro-Ungară.

Modul acesta de a procură pe cale indirectă bani, abia credem că va întimpină ceva greutăți din partea institutelor hipotecare, căci este deopotrivă avantajos atât pentru institutele cedente, cât și pentru cesionari, cele dintâiu putând ajunge ușor la capitalurile necesare, iar cele din urmă fiind puse în poziție de a-și putea plasa scrisurile fonciare, lucru, între împrejurările actuale încordate ale pieței de bani, pe altă cale total imposibil.

Acele institute, cari în timpuri normale, fie din nepricepere, fie din poftă nesațioasă de câștig au luat asupra-și angajamente peste puterile lor și acum constrânse la plată din partea institutelor de reescont, sunt în pericol a ajunge în calamități de plată, pot cu tot dreptul apela și la sprijinul personal al membrilor lor din direcțiune și din comitetul de supraveghiere, iar aceștia în schimbul tantiemelor adeseori considerabile ce au ridicat ani de-arândul, fără vre-o muncă efectivă și grea, au obligamentul moral de a-și da întreg concursul pentru preîntimpinarea ori-cărei complicații mai mari și a lua în caz de necesitate chiar și garanție personală pentru angajamentele societății lor.

În cazuri de tot grave, în fine, când pentru delăturarea pericolului mijloacele proprii lipsesc cu totul ori sunt insuficiente, un apel al institutelor strâmtorate, către colegile lor aflătoare în o situație mai favorabilă, pentru un ajutor momentan și temporal, credem că încă nu va rămâne fără ori-ce rezultat, — de sine înțeles dacă se oferă garanția recerută, și orice rizic este eschis.

Cu un sfat bun și sprijin moral în aceste zile grele poate servi pe membrii sei și asocierea noastră „Solidaritatea“, a căreia chemare este, între altele, și studiarea și propunerea de norme generale pentru consolidarea și prosperarea băncilor noastre.

Despre crize comerciale.

În vieța comercială adeseori obvin turburări și zguduiri, prin care mersul economiei naționale se întrerupe momentan; din când în când se produce, din cauze de puțină importanță, neliniște și neîncredere generală și se ruinează multe întreprinderi și case comerciale.

Experiența din decursul ultimului secol ne-a învățat, că fiecare deceniu aveă să producă o astfel de zguduitoră, *criză comercială*, a cărei efecte s'au arătat încetul cu încetul în întreaga lume civilizată.

Vom încercă să descriem în liniamente generale nașterea și decurgerea stărilor critice pentru comerț și industrie, la evenimentele mai noue.

În anii ultimi ai secolului XIX se formaseră în toate țările înaintate în cele economice, relațiuni de afaceri comerciale foarte favorabile. În urma acestora se formau pretutindenea întreprinderi industriale în număr tot mai mare. Prețul ferului brut și al fabricatelor de fer și oțel se urcă în mod însemnat. Pentru de a urcă prețurile și mai mult, se asociu posesorii de mine și fabricanții în așa numitele sindicate, cari se deobligau a primi respective execută comande sub prețurile urcate corespunzător și uniform.

La bursă, starea favorabilă a industriei eră vioiu exploatată. Societățile pe acții, pe baza rezultatelor foarte mulțumitoare a afacerilor, împărțiau dividende neobicinuit de grase. Aceste rezultate serviau de bază la prețuirea și căutarea extraordinară a acțiilor dela societățile industriale. Cu deosebire în Germania, în urma relațiilor comerciale favorabile, n'au fost ridicate la o înălțime extraordinară, prin bănci și bancheri, numai acțiile întreprinderilor mai vechi. Afară de acestea, pentru de a preveni pofta de cumpărare a publicului, — pentru acții de tot felul — produsă prin urcarea mare a cursului, s'a pornit, într'un grad considerabil, extinderea întreprinderilor existente și înființarea de societăți noue pe acții, cari acții se plasau în public, cu ajutorul tuturor mijloacelor de reclame, cu prețuri foarte urcate.

În timpul acesta de fapt se emiteau cu mult mai multe acții de câte se puteau plasa. Financierii, cari luau parte la înființarea și conducerea societăților, formau consorții pentru vinderea acțiilor, fiind țanta acestora de a urcă după puțință în preț hârțile diferitelor societăți și din această urcare a trage folos.

În realitate, dintre acțiile emise între anii 1897 și 1900, numai o parte relativ mică eră plasată în public și plătită în numărar. Cea mai mare parte din acțiile noue rămase în mâinile consorțiilor, cari căutau a urcă prețurile tot mai mult, pentruca să-și mărească venitul propriu.

În consorțiile formate de bănci și bancheri, mici și mari, erau acceptați prietini de afaceri a conducătorilor, cari apoi erau în stare a plasa acțiile noue în cercul clienților lor. Astfel de prietini de afaceri erau totdeauna părtași la mai multe consorții și în cazurile cele mai multe nu-și achitau în bani gata cotele lor, ci luau parte la afacerile de consorții pe credit, presupunând, că afacerile se vor rezolvă cu câștig.

Toate aceste consorții aduceau frumoase câștiguri, până afacerile mergeau foarte bine. În decursul an. 1900 însă ajunseră la lumina zilei presemne, cari arătau în icoană nefavorabilă o schimbare amenințătoare în relațiunile afacerilor. Intrucât a contribuit războiul Burilor din Africa-sudică și turburările din

China la sdruncinarea încrederii, este gren de stabilit. În Statele-Unite din America-de-Nord începă a se clătina mai întâi prețul ferului. Aceasta se întâmplă în primăvara anului 1900, iar în decursul acestui an începă succesive și cercurile financiare din Europa a recunoaște, că durata stărilor favorabile de afaceri se prețuise pe timp prea îndelungat, și că venitele cele mari ale societăților industriale pe acții nu mai pot dura mult.

În urma acestora cursurile hărtilor industriale suferiră la bursă o mare devalvare, prin ceea ce la încheierea multor bilanțe se arătară conziderabile perderi de curs la acții. Consorțiile formate mai înainte pentru de a câștigă din urcările cursurilor deveniră pentru participanții lor izvor de grele nedumeriri.

Cătră finea anului 1900 situațiunea la bursă se înrăutăți și mai mult prin descoperirile aproape de necrezut despre administrația *Băncii Hipotecare Prusiane pe acții*, prin ale cărei malversațiuni, multe milioane au fost investite pentru posesorii acțiilor și scrișurilor fonciare, în afaceri foarte dubioase, în cari s'a perdut mult capital.

Pe la începutul anului 1901 s'au observat în cercuri de bancă mai înalte nizuințe foarte zeloase de a prezentă starea lucrurilor, intrucât numai se putea, într'o lumină mai favorabilă, și cu toate că bilanțurile băncilor prezentau perderi însemnate, cu toate acestea pentru anul 1900 s'au arătat venite conziderabile. Afară de aceea se raportă că alte perderi nu mai sunt de așteptat. În contrazicere cu speranțele unei ameliorări a situațiunii comerciale, jumătatea primă a anului 1901 a adus cu sine ruinari financiare cu mult mai dezastroase decât anul 1900.

În Maiu deveni insolvent *Institutul de Credit din Drezda*, mai cu seamă prin acordarea de credit mult prea mare Instalațiunii de Electricitate (*Elektrizitätswerke*) *Kummer*, iar Iunie aduse cu sine și mai sinistrul concurs al *Băncii din Lipsca* (*Leipziger Bank*). Acest institut, binevăzut încă din timpurile vechi, a risipit un capital de mai multe milioane în avansurile colosale, date întreprinderii „*Kasseler Treber-Gesellschaft*” (Soc. pentru tescovină).*

Acestea, precum și multele nenorociri mai mici în afaceri din anii ultimi, dovedesc o situațiune financiară foarte critică, precum și apucături mișești, exerciate până acum mai cu seamă de persoane dătătoare de ton chiar și la bursă.

La această stare a lucrurilor este înainte de toate necondiționat de lipsă, de a se câștigă claritate din toate punctele de vedere, despre adevărata *capacitate de rezistență* a întreprinderilor pe acții, și de a nu se mai țineă forțat și artificial, sub reoglundări false, afaceri în sine putrede.

Vederile învățaților și bărbaților de stat asupra cauzelor, nașterii și decurgerii ăstorfel de crize comerciale sunt diferite și până acum nu s'au aflat mijloace și căi pentru preîntimpinarea ăstorfel de turburări sau de a amelioră cursul ori de a oprî lățirea lor.

Drept cauză principală a crizelor comerciale se consideră *încordarea prea mare a creditului* și, în consonanță cu aceasta, mai ales restrângerea creditului este recunoscută ca mijlocul principal de sanare.

Este fapt, că crizele comerciale urmează mai cu seamă în timpuri de *activitate și dezvoltare economică*

* A plasat în această societate capitalul întreg de 48 milioane, fondul de rezervă de 16 milioane și încă 24 milioane marce. S'a declarat insolventă în 23 și în stare de faliment în 26 Iunie 1901, după ce demersurile pentru obținerea unui moratoriu au rămas fără rezultat. Activele au fost de 160, iar pasivele de 192 milioane marce.

Nota traducătorului.

deosebit de vie. Nașterea ăstorfel de mișcări în afaceri se poate explica cam astfel:

Avântul comerțului și industriei este condiționat din timp în timp de impulsuri deosebite. Astfel de impuls apare după războaie mari sau după turburări interne, deodată cu reîntoarcerea încrederii în timpuri pacifice, în legătură cu prospecte de lucrări mari economice-naționale.

În acelaș mod poate influință ca impuls în viața economică dezvoltarea de linii ferate, de oarece prin aceasta pedeoparte trebuie transpusă în activitate retribuită o masă colosală de forțe de muncă, pe de altă parte prin comunicațiunea mai ușoară se deschid nouă debușuri pentru produsele diferitelor ținuturi.

Tot astfel se dă impuls unei vii activități în comerț și industrie prin deschiderea de legături cu țări noue, unde se speră cu siguranță desfaceri însemnate de mărfuri de tot soiul.

În toate cazurile de felul acesta cunoașterea șanzelor favorabile dă impuls, ca industriașii și comercianții întregii lumi civilizate să exploateze cu mare zel astfel de conjuncturi, lucrând pentru satisfacerea trebuințelor ce se arată.

Această exploatare mare a unei conjuncturi prin egala nizuință a multor industriași, trebuie să conducă la încărcarea prea tare a pieții cu marfă de soiul celei căutate mai înainte, adecă la un *exces în producțiunea* acelei marfe. Cu aceasta se încep apoi diferitele perderi în comerț și plângerile comercianților asupra *lipsei de debușuri*.

Dacă s'a lucrat cu precumpănire în direcțiune unilaterală de cătră o parte însemnată a industriașilor, lovitură atinge o întreagă țară și în cazurile cele mai mult întreaga lume civilizată. Industria va tânji până când nu se întoarce la o nouă ocupațiune, pentru a cărei produse sunt debușuri corespunzătoare.

Ca să putem ști, cari sunt *mijloacele pentru întimpinarea și revindecarea ăstorfel de crize* și stagnațiuni în desfaceră mărfurilor, trebuie să căutăm înainte de toate cauza principală a nașterii și lățirii acestui rău.

Cauza principală a crizelor comerciale zace în lucrarea unilaterală, după șablon, a singuraticilor comercianți și industriași. Un număr foarte mare din comercianții practici nu se pricep la altceva, decât să imiteze și călărească pe una și aceeaș conjunctură existentă.

Să vedem modul adevăratelor purcederi în afaceri. Posesorul unui atelier pentru lucrarea ferului are comande pentru șine de linii ferate. Industriașul încră înțelept, dacă se aranjează pentru fabricarea cât se poate de eftin a șinelor, pentruca să mulțamească trebuința, care există și la care se mai poate așteptă. Lucră însă greșit industriașul acela, care își aranjează astfel mehanizmul atelierului său, ca și când în toate timpurile ar aveă să furnizeze numai șine în masse mari și de aceeaș formă hotărâtă. Dacă comanda în masă a unui fabricant scad, în tot cazul ar trebui să se gândească încă la timp și la fabricarea altor articole, pentru cari se așteaptă o desfaceră mai mare.

Nu este altfel nici cu producerea și desfaceră mărfurilor de orice alt soi. Comerciantul mare trebuie să-și facă comanda la fabricant sau producători în proporție cu desfaceră probabilă, iar fabricantul să-și acomodeze fabricațiunea după comanda ce le are sau sunt de prevăzut.

A lucră exclusiv și continuu la un anumit soi de marfă, în aceeaș direcțiune, ascunde în sine primejdia, ca prin schimbarea gustului, ori prin introducerea

unor îmbunătățiri, atât comercianții cât și fabricanții să ajungă în pericol și astfel să sufere mari pierderi.

Fără îndoială, că marile stagnațiuni în comerț și industrie sunt de a se reduce la *intreprinderi greșite* a multor oameni de afaceri, precum și a multor singuratici.

Și drept mijlocul cel mai sigur pentru preîntîmpinarea ăstorfel de situațiuni precare, este de recomandat înainte de toate școala bună și generală, apoi capacitate de judecată comercianților și industriașilor, pe cât posibil o întindere vastă a cunoștințelor, exploatarea și conziderarea rapoartelor constante din toate părțile lumii.

A cuprinde corect situația afacerii sau meseriei sale în masa activităților economice-naționale, a avea totdeauna înaintea ochilor trebuințele oamenilor, a lucra după conziderațiuni și puncte de vedere generale, perseveranță și răbdare în executarea de planuri bine chibzuite și acomodarea acestora după cerințele cazurilor singuraticite, — acestea sunt *probleme și reguli pentru comerciantul cu judecată*; îndeplinirea și ținerea acestora este potrivită pentru de a încunjură zguduiri generale și grele în viața comercială.

Cu dorința de a restrânge creditul nu se poate ajunge nici la împiedecarea, nici la sanarea crizelor comerciale. A se întrepune pentru restrângerea generală a creditului, înseamnă a conturbă forța motrică principală a vieții comerciale. Creditul, adevă schimbul de prestațiuni cu promisiuni pentru contraservicii, este recerința cea mai esențială a fiecărui avânt economic.

O apariție observată de regulă la intrarea de stări critice în afaceri, este *urcarea repede a etalonului* la împrumuturi. Această apariție în sine este ușor de explicat, căci ce se cere mult și se oferă puțin, se urcă în preț. Așa este în cazul nostru cu valoarea banilor.

Se zice apoi că: *Nu-s bani*. Adevărata desvoltare poate fi cam următoarea: Prin vre-un eveniment bătător la ochi în viața comercială, ca războiul, răscoală, o mare sistare de plăți (insolventă), se cauzează o *zguduitură puternică a încrederii*. Capitaliștii se sparie și nu sunt aplicați de a-și da banii împrumut. Institutele de bani, cari în timpurile normale dau împrumut banii încredințați lor, trebuie să se pregătească pentru replătirea banilor depuși la ei (a depozitelor) și de aceea și pot împrumuta mai puțin.

Astfel se explică lipsa de bani, ce se formează, și ca urmare a acesteia, urcarea valorii banilor, resp. urcarea etalonului sau discontului. Lumea comercială lipsită de bani trebuie să se acomodeze cu plătirea de interese mai urcate, până când încrederea se reîntoarce, și ofertul împrumutătorilor (capitaliștilor) reduce iarăș de sine etalonul.

Este o părere greșită, de a condamna *întreaga finanță a creditului*, deoarece conturbările generale perodice ale acestuia înceată de sine.

Trad. din *Dr. I. Minoprio: Die Weltbildung des Kaufmanns*, de ccj.

Al III-lea congres internațional de petrol în București, Septembrie 1907.

Săptămâna trecută va rămâne un moment însemnat în desvoltarea noastră științifică și industrială: căci în această săptămână s'a întrunit, pentru prima dată în țara noastră, un congres internațional al oa-

menilor de știință, tehnicieni și financiari, ai petrolului. am putea zice din toată lumea. Și acest congres, pe lângă că se referă la o chestiune de o deosebită importanță pentru noi, pentru averea și industria noastră națională, se prezintă încă și mai interesant pentru străini, căci eră primul congres de petrol ce aveă loc într'o țară petroliferă. Întăiul congres de petrol s'a ținut la Paris la 1900, al II-lea la Liège acuma doi ani, și ca să repet expresiunea unui congresist: Congresul dela Paris n'a fost mai nimic, cel dela Liège cam tot așa.

Ceeace a atras pe petroliști la București a fost mai întăi seria de lucrări interesante în domeniul chimiei și geologiei petrolului, pe cari savanții noștri le prezentaseră la congresele precedente. În al doilea rând venea interesul pentru o țară petroliferă din centrul Europei, a căreia producțiune creșteă din an în an și care de mult a impus petrolul său pe piețele străine. Renumele țării noastre de țară petroliferă a străbătut în toate colturile; nă toți financierii vor fi știind origina noastră, vitejiile noastre în trecut, bogățiile noastre naturale etc., dar toți știu că la noi sunt zăcăminte de țiței, care când sunt răzbite aruncă la zeci de metri păcura în sus, întocmai ca niște fântăni țășnitoare ale iadului.

În ședința de deschidere a congresului, la Ateneu, reprezentanți străini au căutat să accentueze valoarea economică a României și importanța mondială a congresului de petrol ce se ține în București.

Cât privește reușita congresului dela București, n'am decât să reproduc vorba Prof. Zaloziecki care în ședința de închiderea congresului, la Ateneu, a spus: „Dacă după congresul dela Paris ori cel dela Liège eră ușor oricui de a invita un congres de Petrol, apoi nu mai e acelaș lucru acum, după congresul dela București; știm ce grea responsabilitate ne luăm de a alcătuim un congres care în organizare și confort să fie comparabil cu cel din București, dar conștienți de sarcina noastră, vă rugăm de a admite ca al IV-lea Congres să se țină la Lemberg“. Aceste vorbe au fost spuse în momentul cel mai solemn al congresului, înaintea mai multor ministri, și a tuturor delegaților străini. Ele sunt măsura de importanță și de reușită a congresului al treilea de petrol.

La acest Congres au venit 220 străini din diferite țări: Anglia, Austria, Galiția, Belgia, Franca, Algeria, Germania, Italia, Olanda, Mexico, Rusia, Sârbia, Svedia, Ungaria, mulți dintre aceștia fiind delegați ai guvernelor respective, ori reprezentanți ai Ministerelor și Institutelor de cultură. Românii au fost peste 500 cari au luat parte la congres.

Congresul s'a început cu o excursie în regiunile petrolifere ale Prahovei, la care au mers 75 străini. Tuturor le-a făcut o deosebită impresie schelile noastre dela Băicoi, Buștenari, Cămpina, Moreni etc. iar mai ales faptul că regiunile noastre sunt „a fond“ studiate din punctul de vedere geologic; în ședințele congresului s'a accentuat de mai multeori de savanți ca Engler și Höfer că: „Regiunile noastre petrolifere și petrolurile noastre sunt cele mai bine studiate din câte sunt cunoscute“.

Lucrările congresului s'au împărțit în trei secțiuni: Geologia, Chimia și Comerțul petrolului. Ședințele au fost ținute în sălile Senatului și ale Universității, cari pentru această ocazie au fost splendid ornate, așa cum n'a fost niciodată, și cine știe când oropsita noastră de Universitate va mai fi împodobită.

Dintre chestiunile care s'au discutat, mai importante au fost cele relativ la origina petrolului și for-

marea zăcămintelor de petrol. Mulți dintre inginerii și geologii noștri au luat parte la discuție și cu observațiile și practica lor au contribuit cu multe date în susținerea ipotezelor. În special dl Mrazec a făcut o expunere foarte documentată asupra originii și migrației petrolului, susținută cu multe date din zăcămintele noastre de petrol. Cu toate acestea nici acum nu s'a lămurit, dacă petrolul e de origine organică (animală ori vegetală) ori anorganică, și ne-a surprins constatarea că mulți dintre geologi sunt partizani ai originii anorganice (vulcanice) a petrolului, ipoteză emisă și susținută mai ales de chimiști.

Faptele stabilite însă după urma acestui congres sunt în domeniul chimiei și comerțului petrolului. Relativ la analiza și nomenclatura produselor petrolifere s'a precizat anume metode și aparate pentru conducerea cercetărilor, precum și anumite norme pentru numirea derivatelor petrolului. Și în această chestiune lucrările dlui Edeleanu asupra petrolului român au servit ca bază în discuțiune.

În partea comercială a petrolului s'a admis în principiu unificarea unităților de măsură, uzitate până acum în comerțul petrolului.

În ce privește primirea ce au găsit congresiștii în București și în excursiuni, a fost mai presus de așteptările lor. Aci ne-am prezentat la înălțimea renumelui de țară eminentamente ospitalieră. Mai ales din acest punct de vedere orice congresist străin va purta cu sine o plăcută amintire despre țara noastră și va avea ce spune acelor care dintr'o cauză sau alta nu au putut lua parte. O deosebită impresie a făcut străinilor și faptul că dl Primministru Sturdza a urmat cu interes lucrările congresului, luând parte la ședințe și la unele discuții din secțiunea a treia.

S'a mai făcut excursii și în timpul congresului: la Sinaia la Slănic etc., precum și două excursii după congres, una în regiunea petroliferă a Bacăului, alta la Constanța. Peste tot congresiștii au fost primiți cu entuziasm și sărbătoriți cum poate puțini au avut ocazia să fie în viața lor într'o țară străină.

Excursia din urmă la Constanța și Constantinopol a fost o captivare completă. Nu mai găseau cuvinte de a-și exprima entuziasmul pentru țară și poporul nostru.

„Sămănătorul“.

G. Murgoci.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 25 Septembrie 1907.

Pe când în London și Paris situațiunea financiară arată oare-care ameliorare, pe atunci în Berlin și Viena cererile sunt în creștere continuă, iar oferta în piața liberă lipsește aproape de tot. Situația sumară a băncilor de emisiune mari europene, cu singura excepțiune a Parisului, se prezintă în 15 crt. mai favorabilă decât în săptămâna primă a lunii. Peste tot stockul metalic și rezerva de bilete a crescut în măsură mai mare sau mai mică, scăzând în același timp circulațiunea de bilete. Aceasta este cauza principală că conziliul central al băncii imperiale germane în ședința lunară, ce a avut azi nu s'a ocupat de chestiunea urcării etalonului.

Pe piața internă se observă o lipsă totală de ofertă. Sumarul băncii noastre de emisiune publicat despre situația din 23 crt. prezintă o îmbunătățire esențială față de cel dela 15 al lunii crt. Circulațiunea de bilete a scăzut cu 188 milioane K și ramii de afacere

cu 43 milioane, iar biletele supuse la dare s'au redus cu 183 milioane la 328 milioane K. Conziliul general al băncii austro-ungare convocat pe 27 crt. la ședință în Budapesta va ascultă raportul amănunțit al secretarului general despre referințele de credit din Ungaria, în care se constată că temerile despre o criză financiară în Ungaria nu sunt bazate. Cu privire la urcarea etalonului se crede, că deocamdată nu se va face nici o propunere.

ÎNVĂȚĂMÂNT.

Anuarul al 35-lea al Școlii industriale a orașului Sibiu pe anul școlar 1906/1907.

Acest anuar se extinde pe 50 pagini și e redactat de directorul școlii, dl Martin Schuster. În fruntea acestui anuar este o vorbire a dlui Friedrich Schuster cu ocazia comemorării lui Francisc Rakoczi II, după care urmează: priviri referitor la întregirea și completarea institutelor de învățământ profesional ale orașului Sibiu, de directorul. După aceste urmează capitolul știrilor școlare care constă din 10 subcapitole, și anume:

I. *Impărțirea școlii.* Institutul a constatat în anul școlar 1906/1907 din 3 despărțăminte:

1. Școala pregătitoare;
2. Școala industrială cu 3 clase. Cl. I și II au avut despărțăminte paralele; în urmărire au funcționat de fapt 5 clase.

3. Școala de construcții cu trei clase, fiecare cu despărțăminte paralele, în total 6 clase.

Toate aceste 3 despărțăminte au constatat din 12 clase.

Școala de construcții a fost cercetată de ucenici aparținători la 16 feluri de meserii: lăcătuși de construcții, sculptori, coperitori de edificii, elevi din bransa ceramicii, alămari, lustruitori, lăcătuși de mașini, zidari mehanici, măsurari, lăcătuși, tinichigii, constructori de monumente, zugravi etc.

Pentru instrucția în desemn au fost 11 despărțăminte, anume unul pentru școala pregătitoare, 5 pentru școala industrială și 5 pentru școala de construcții. 6 despărțăminte au fost pentru desemnul general și 5 pentru desemnul de specialitate.

II. *Corpul învățătoresc* a constatat afară de directorul, dl Martin Schuster, din 22 persoane.

III. *Planul de învățământ.*

1. Școala pregătitoare a constatat numai din o clasă. S'a predat: limba maghiară, cetitul și scrisul, calculul și desemnul general.

2. Școala industrială. În toate trei clasele acestei școli s'au predat: limba maghiară, cetitul și învățământul de specialitate, scrisori de afaceri, calculul; deosebit în clasa I geometria și desemnul general, în cl. II și III desemnul de specialitate, iar în cl. III și contabilitatea.

3. Școala de construcții. În toate trei clasele s'au predat: limba maghiară, cetitul și învățământul de specialitate, scrisori de afaceri și calculul; deosebit în cl. I geometria și desemnul general, în cl. II și III desemnul de specialitate și în clasa III și contabilitatea.

4. Învățământul religios a fost predat Duminica de preoții diferitelor confesiuni. O frecvență regulată a oarelor pentru învățământul religios nu s'a putut obține nici în acest an.

IV. *Mijloacele de învățământ.* Mijloacele de învățământ, în senzul legii, și-le-au procurat parte elevii parte le-a pus la dispoziție școala. Școala a pus la

dispozițiune biblioteca pentru școlari și cea pentru învățători, cari s'au sporit și în acest an prin publicațiuni de specialitate, parte donate parte cumpărate.

V. Școlarii.

1. Anul școlar s'a început la 15 Sept. 1906 și s'a încheiat la 16 Iunie 1907. La școala de construcții însă numai instrucția în desemn s'a început în Sept. 1906, iar instrucția în studiile teoretice la 1 Octombrie și examenul s'a ținut la 26 și 27 Martie 1907.

2. Inscierile s'au făcut dela 3—15 Sept. 1906.

3. Didactrul a fost de K 4.

4. Oarele de prelegeri și cercetarea școalei. În școala pregătitoare s'au ținut 322 oare, 220 de instrucție teoretică și 102 de desemn. În școala industrială s'a ținut în fiecare din cele 5 clase câte 319 oare, din cari 220 de instrucție teoretică și 99 de desemn. În cele 6 clase ale școalei de construcții s'au ținut câte 283 oare, din cari 184 oare de instrucție practică și 99 de desemn.

Cei 449 școlari examinați au absentat din cele 122,298 oare obligate 17,397 oare, adică 14.22% și anume 12,243 oare sau 70.38% excuzate și 5,154 oare sau 29.62% neexcuzate.

3 școlari n'au lipsit de loc dela școală.

În calcul mediu fiecare școlar a lipsit dela școală 38 oare.

5. Clasificațiunea. Din 449 școlari examinați, au obținut eminenție 68 (15.14%), bine 95 (21.16%), suficient 123 (27.40%), nesuficient 163 (36.30%); din cești din urmă 28 au fost admiși la repetarea examenului.

6. Pregătirea elevilor și distribuirea lor după clase. Din 449 elevi înmatriculați 425 au frecventat o școală elementară, 15 un gimnaziu și 9 o școală reală sau civilă.

7. Confesiunea și limba maternă. După confesiune au fost 294 (58.92%) evanghelici luterani, 7 (1.40%) ev. helev., 83 (16.63%) rom. cat., 30 (6.02%) gr.-cat., 82 (16.43%) gr.-or., 3 (0.60%) izraeliți.

După limba maternă au fost 368 (73.75%) germani, 21 (4.21%) maghiari și **110 (22.04%) români.**

8. Apartinerea elevilor. Din 449 școlari 247 (49.50%) au fost din Sibiiu și 252 (50.50%) străini.

9. Ramii de industrie la cari au fost aplicați. Cei 449 elevi au aparținut la 46 diferite meserii. La 7 meserii au fost mai mulți de câte 20 învățacei, anume: lăcătuși 98, măsari 64, brutari 40, croitori 32, păpucari 28, lustruitori 27 și zidari 21.

VI. Examenele s'au ținut la perioadele indicate mai sus.

VII. Expoziția. Cu ocazia examenelor elevii au expus obiecte confecționate de dâșii în decursul anului și probe de desemn.

VIII. Cursul de specialitate. În decursul anului școlar trecut s'a ținut și:

- un curs de desemn de specialitate;
- un curs de pictură decorativă;
- un curs de desemn liniar pentru meseriași;
- un curs de croitorie.

IX. Cronica institutului.

X. Casa învățăcelor, unde ei se adună în Dumineci și sărbători dela 3—6 oare d. a. Biblioteca a fost bine sporită și s'a făcut bun uz de ea. Biblioteca constă din circa 1200 tomuri. S.

AGRICULTURA.

Situațiunea agricolă.

În Ungaria. Din raportul ministerului de agricultură dela 15 Septembrie a. c. comunicăm și noi următoarele date referitor la situațiunea agricolă și asupra rezultatului recoltei din anul curent:

În prima jumătate a lunii Septembrie timpul a fost mai mult secetos și destul de cald. Numai dela 4—6 ale lunii au fost ploii în unele regiuni. Noapțile s'au răcit, așa că în părțile de nord ale țării a căzut și brumă. Căldura și seceta a fost favorabilă treieratului și a grăbit coacerea cucuruzelor; a împiedecat însă dezvoltarea plantelor de nutreț, a napilor, varzei și legumilor. Timpul secetos a fost nefavorabil și pentru facerea arăturilor pe sama semănăturilor de toamnă. Rapită s'a semănat puțină, săcară asemenea, și unde s'a și semănat, au răsărit rău.

Dupăce treieratul bucatelor s'a putut face în mare parte, evaluarea recoltei la această epocă se apropie mai mult decât până acum de starea ei reală. Ea este următoarea:

	Terit. cultiv. în jug. cat.	Recolta totală în măși metr.	Recolta din 1906 în măși metr.
cu grâu	5.522,544	32.440,000	53.725,631
„ săcară	1.797,569	10.530,900	14.150,811
„ orz	1.947,250	13.990,000	15.185,554
„ ovăs	1.941,230	12.000,000	12.734,349
„ cucuruz	4.590,473	43.800,000	41.384,291
„ cartofi	1.021,185	44.830,000	48.737,465

Cucuruzele timpurii vor da o recoltă bună; cele târzii sunt în parte covârșitoare compromise din cauza secetei; cu toate aceste cucuruz va fi în acest an mai mult decât în anul trecut. El va acoperi încătrva deficitul celorlalte cereale și cu deosebire marele deficit al grâului.

Cartofi vor fi, precum se vede, mai puțin decât în anul precedent.

Plantele de grădină se desvoaltă rău din cauza secetei.

Păstăioasele au dat un rezultat satisfăcător.

Varza a fost împiedecată în dezvoltare prin secetă.

Hemeiul a dat un rezultat submijlociu.

Meiul și mōzerichea au dat recoltă parte mijlocie parte slabă.

Cânepa și inul au fost de bună calitate; nu au corespuns însă din punctul de vedere al cantității.

Desvoltarea tutunului nu a fost satisfăcătoare.

Napilor de zahar și de nutreț le-au folosit ploile din prima jumătate a lunii, numai cât nu au avut vremeală de ajuns.

Plantele de nutreț, livezile și pășunile au suferit de secetă și au mare trebuință de ploaie.

Strugurii au rămas mici la bon; calitatea promite a fi bună.

Pomi au suferit și mai mult de secetă; roada e foarte slabă.

În România, cum constată ministerul de domenii, e mare lipsă de ploaie. Pământul e pretutindeni uscat așa, că arăturile pentru semănăturile de toamnă nu se pot face. Recolta cucuruzului va fi de 60%. Viile vor da o recoltă inferioară celei din anul trecut.

BIBLIOGRAFIE.

Legea Tovărășiilor. Legea comercială ung. art. 37 din anul 1875 cu o *introducere și îndrumări pentru înființarea tovarășiilor*, scrisă de dl Vasile C. Osvadă, Directorul insoțirii „Agricola” și redactorul foii „Tovărășia”.

Această carte scrisă de un bărbat foarte competent în această materie, cuprinde pe cele dintâi 16 pagini un scurt tratat sub titlul „Tovărășiile”, în care dă prețioase îndrumări asupra țintei tovarășiilor, asupra felului și importanței lor.

Urmează pe 44 pagini: *Din legea comercială*, părțile ce privește *tovărășiile*, insoțirile de tot felul. Partea aceasta este dată în o traducere bună.

Partea din urmă „*Îndrumări pentru formarea tovarășiilor*” se extinde pe 24 pagini, și cuprinde tot ce e neapărat trebuincios asupra modului de procedat la formarea tovarășiilor. Se dau formulare: despre cum se anunță ținerea *adunării de constituire*, rugarea prin care se cere *înregistrarea firmei etc.*

Cartea e foarte bună și de un netăgăduit folos. Costă 50 fileri și se poate procura dela autor, Hunedoara (Vajda-Hunyad).

O recomandăm din toată inima cărturarilor și țăranilor noștri.

A apărut: **I. C. Panțu: „Știința conturilor sau contabilitatea în partidă dublă”,** un volum de I-VIII + 323 pagini octav mare. Cartea aceasta, care este scrisă pe baza teoriei nouă matematice, și asupra căreia vom reveni, se poate procura direct dela librăria editoare *Ioan I. Ciurcu*, Brașov, — la tipografia și librăria *A. Mureșianu*, precum și la celelalte librării cu prețul de K 4.

Sumar.

Criza financiară și institutetele de bani. — Despre crize comerciale. — Al treilea congres internațional de petrol în București, Septembrie 1907. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Îndăjâmânt*: Anuarul al 35-lea al școalei industriale a orașului Sibiu pe anul școlar 1906-1907. — *Agricultură*: Situațiunea agricolă. — *Bibliografie*: Legea Tovărășiilor, „Știința conturilor sau contabilitatea în partidă dublă”.

Cursul pieții Sibiu din 25 Sept. 1907.

	se cump.	se vând.
Galbini	K 11-25	11-35
Lei (bilete)	94-60	94-90
Lei (argint)	94-—	94-70
Marce (hârtie sau aur)	117-30	117-60
Napoleon d'or	19-08	19-16
Lire turcești (aur)	21-55	21-75
Sovereigns	23-82	24-02
Ruble (hârtie)	253-—	254-53
Ruble (argint)	245-—	247-—

Bursa de mărfuri din Budapesta

Cursul din 25 Septembrie 1907.

	per 100 kg. vinde	
Grâu de Bănat	22-40—22-60	
„ „ Tisa	21-45—22-90	
„ „ Pesta	21-45—22-90	
„ „ Alba-reg.	21-85—22-70	
„ „ Baciea,	22-30—22-80	
Secară	18-85—19-20	
Orz	15-35—15-75	
Ovăș	16-—16-50	
Porumb	13-50—13-70	
Rapiță,	—	
Slănină (clisă)	130—133-—	
Untură de porc B.-Pesta	155—156-—	

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 18 Septembrie 1907.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta vi de
A. Datoria de stat ungară.			
4	Renta ung. aur, scut. de dare	110 50	111-—
4	„ „ Cor. „ „ „	92 95	93 30
3 1/2	„ „ „ „ „ „ „	82 25	82 50
—	Impr. cu premii à 100 fl. „ „	191 50	193-—
4	„ p. reg. Tisei și Seghedin, sc. de dare	146 85	147-25
3	Impr. p. regul. Porților de fier „ „	76 90	77 —
4 1/2	Oblig. de regalii croato-slavone „ „	100 50	100-—
4	„ rurale ungare „ „ „	93 65	94 25
4	„ „ croato-slav. „ „ „	93 75	96-50
B. Datoria de stat austriacă.			
4	Renta unit. conv. în cor., Mai-Nov., sc. de dare	96 60	96 80
4	„ „ „ „ Ian.-Iulie „ „	96 60	96-80
4-2	„ „ în hârtie, Febr.-Aug. „ „	98 30	98 75
4-2	„ „ argint April.-Oct. „ „	98 30	98 75
4	Losuri din 1860 à fl. 500-—	150 75	151-—
4	„ „ 1860 à fl. 100-—	202 50	205-—
—	„ „ 1864 à fl. 100-—	245-—	245 50
4	Renta austr. aur., scut. de dare	115 45	116-—
4	„ „ Cor. „ „ „	96 75	97 —
3 1/2	„ „ de invest. „ „ „	86 05	—
C Alte datorii publice.			
4	Impr. orașului Budapesta din 1903, sc. de dare	92 50	92-50
5	„ „ Viena	102 25	—
6	„ bulgar p. căi ferate din 1889 à frs 125	1:0 20	120-—
4	Impramut Temeș-Bega din 1897	92 40	92 60
D. Serisuri fonciare, obligaț. com., etc.			
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	96 50	—
4	Banca austro-ungară 50 ani în florini . . .	98-15	98 15
4	„ „ 50 ani în coroane	99-15	99 15
4 1/2	Banca comer. ung. Pesta în fl	100-—	100-50
4	„ „ „ „ în cor.	94-—	94-—
4 1/2	Obl. com. „banca ung. Pesta cu 10% premie	103 75	106-—
4	„ „ „ „ repl. 60 ani	94-—	94-25
4	Seris. fonc. I Cassă de păstr. patr., Pesta	94-—	—
4	Obl. com. „ „ „ „ în cor	93-50	94-50
—	Obl. cu premii I. Cassă de păstr. patr. à K 100	—	105-50
4	Seris. fonc. Inst. de credit fonciar ungar în cor.	92-40	92 75
4 1/2	Banca hipotecară ungară în cor.	99-90	100-—
4	„ „ „ „ „ „	94-—	94-—
—	Obl. cu premii Banca ung. hip à K 100 . . .	—	106-—
5	„Albina”, Sibiu	—	101-—
4 1/2	„ „ „ „ „ „	—	99-—
4 1/2	Cassa de păstrare generală Sibiu,	99-50	99 50
4	„ „ „ „ Brașov	94-—	94 50
4 1/2	„ „ „ „ Brașov	101-—	101-—
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiu,	99 50	99 50
4	„ „ „ „ „ „	94-—	94 25
E. Lozuri.			
3	Impr. cu premii Inst. de cred fonc. aust din	279-—	—
3	1880 à fl. 100	—	—
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fonc. aust. din	276-—	—
3	1889 à fl. 100	—	—
4	Impr. cu premii Banca ung. hipot	242 75	240-—
2	„ „ „ „ sâmbesc à frs 100 —	104-—	110-—
5	Los. p. regularea Dunării, din 1870 à fl. 100	261-—	—
—	Basilica—Budapesta à fl. 5-—	22-—	22-—
—	Inst. de credit p. com. și indust à fl. 100-—	445-—	448-—
—	Buda, comuna à fl. 40-—	221-—	235-—
—	Pálffy, à fl. 40-—	197-50	188-—
—	Crucea roșie austriacă, à fl. 10-—	47 25	48-—
—	„ „ ungară, à fl. 5-—	28-25	28-—
—	Losurile comunei Regina Elisabeta à fl. 100-—	464 25	468-—
—	Sanatorium Regina Elisabeta K 5-—	—	9-20
—	Lozuri „Jó sziv”, à fl. 4-—	—	10 75
F. Valute.			
	Galbini imper pr. bucată	11 39	11-43
	20 franci aur	19 19	19 19
	20 marce aur	23 54	23 56
	Sovereigns pr bucată	24 03	—
	Ruble hârtie per bucată	2-54	2-54
	100 Marce hârtie	117-67	117 77
	100 franci hârtie	—	95-82
	100 lire hârtie	95-90	96-—
	100 lei hârtie	—	95 30

Bursa de București.

Cursul din 25 Septembrie 1907.

Rentă amort., impr. 185 mil. din 1903, 5%	vinde	Lei	101 ³ / ₄
" " " 274 " " 1890, 4%	"	"	90 ¹ / ₂
" " " 180 " " 1898, 4%	"	"	88 ³ / ₄
" " " seria A. și B. din 1905, 4%	"	"	88 ⁷ / ₈
" " " convertită din 1905, 4%	"	"	88 ³ / ₄
Obligațiile Credit. județian și comunal 5%	"	"	100 ³ / ₄
Serisuri fonciare rurale 5%	"	"	99 ¹ / ₈
" " " " " 4%	"	"	87 ³ / ₄
" " " " urb București 5%	"	"	98
" " " " lași 5%	"	"	98

„HUNEDOARA“, însoț. de cred. și anticipațiuni, Deva.

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de **practicant**, la însoțirea „Hunedoara“ din Deva, dotat cu salariu anual de K 720 prin această se publică concurs cu *termin de 15 zile* dela prima publicare.

Se recere absolvarea unei școli comerciale cu maturitate și cunoașterea limbilor română și maghiară.

Cererile provăzute cu atestate se vor substerne Direcțiunii până la termenul de sus.

Postul are să se ocupe imediat după alegere.

Din ședința plenară a direcțiunii, ținută în Deva la 18 Septembrie st. n. 1907.

Nr. 103 [2-2]

Direcțiunea.

„SĂTMĂREANA“, institut de credit în Seini.

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de **practicant** la „Sătmăreana“, dotat cu salariu anual de K 840, prin această se publică concurs.

Reflectanții au să documenteze cu atestat de maturitate că au absolvat o școală comercială precum și că posed pe deplin în scris și vorbire limba română, maghiară și eventual și cea germană.

Postul e a se ocupa îndată după alegere și cel ales, după un an de serviciu de probă prestat spre îndestulare, va fi numit oficial cu salariu anual de K 1200 și adaus de salariu în înțelesul statutelor.

Recursele sunt a se trimite până inclusive în 14 Octombrie n. a. c. la adresa: „Sătmăreana“, institut de credit și economii, societate pe acții în Seini (Szinérváralja).

Seini, 23 Septembrie 1907.

Nr. 104 [1-3]

Direcțiunea.

Proprietar și editor: Ioan I. Lăpădatu.

Banca de asigurare Transilvania.

— Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 5. —

- Asigurări contra pericolului de foc și exploziune.
- Asigurări pe viață în toate combinațiile.
- Asigurări pentru cazuri de accidente.
- Asigurări contra pagubelor prin grindină.
- Asigurări contra infracției (furt prin spargere de casse și locuințe). Nr. 2 (39-52)
- Asigurări de sticle la galantare, etc.

Pentru bănci de credit condiții foarte avantajoase pentru asigurarea ipotecelor și reduceri considerabile de premii pentru membrii oricărei reuniuni agricole sau tovărășii economice.

Banca Austro-Ungară

(un studiu amănunțit despre trecutul, organizația, operațiunile și importanța băncii noastre de emisiune)

de
Ioan I. Lăpădatu.
prof. de științe comere.

Se poate comandă dela administrația »Revistei Economice«, cu prețul de 1 coronă.

Drepturile, datorințele și răspunderea

membrilor din direcțiune

și

Drepturile, datorințele și răspunderea

comitetului de supraveghere

de

Alfred Kormos,
directorul revistei »Magyar Pénzügy«

traduceri autorizate de

Constantin Popp,

funcționar la Centrala inst. de credit și de econ. „Albina“.

Se pot comandă la traducător în Sibiu sau la Librăria arhidiecezană din Sibiu, cea dintâi cu prețul de K 3.—, iar cea din urmă cu prețul de K 1.50.

Ioan I. Lăpădatu

Tiparul Tipografiei arhidiecezane în Sibiu.